

Punt musical

Conversa en un banc de la Devesa

Xesco Boix: «Em fa por la gent gran. Prefereixo els nens»

Amaga el cabell dessota d'un barret. Duu barba i bigoti. I unes ulleres a través de les quals de tant en tant deixa anar un esguard càlid i emfàtic, vençut pel convenciment que li marquen des de més amunt les dues seies. Acostuma a anar vestit amb un regust més o menys oriental. Diu la història que ha corregut tot Catalunya i bona part de la resta dels Països Catalans, amb la guitarra a l'espatlla, anant de poble en poble, cantant a les escoles, a les places, als casals, als envelats, i en tants d'altres llocs. Té 36 anys i viu d'acord amb la seva màxima: estimar i fer cantar la mainada. És —qui podria ser, sinó ell?— en Xesco Boix.

La nostra conversa transcorre plàcidament una tarda d'un dimecres qualsevol asseguts a un banc de la Devesa, potser més perduda que no pas paradisiàcia.

—Xesco, ara cantes per a un públic principalment infantil, però en un principi la teva tasca d'animació la vas adreçar cap a un sector més adult, de gent jove...

—Sí, de fet, jo vaig començar amb el Grup de Folk. A vell ull, el Grup de Folk es crea vers els anys 65, 66 o 67. En aquells moments jo estava acabant Pedagogia. Em presentaren els germans Batiste, en Jaume Arnella, la Maria del Mar Bonet, en Sisa, en Jordi Pujol, en Pau Ribà...

—Què preteníeu amb el Grup de Folk?

—Voliem retornar a la cançó popular, fer participar activament l'auditori.

—Què us diferenciava de la gent que feia Cançó en el sentit més clàssic, com per exemple els Setze Jutges?

—Nosaltres érem més joves. Jo sóc nat el 1946, i recordo que la majoria d'aquella gent em portava sis anys. Ho plantejàvem com una alternativa, una resposta a la Nova Cançó. No pas perquè no la trobéssim vàlida. Senzillament, ells havien mamat de cantants francescos com Brassens, i nosaltres ens fixàvem més en el folk americà.

—Diu la llegenda que la cançó folk americana va entrar al país després d'un viatge teu als USA en el qual vas tenir oportunitat de conèixer-la a fons i posteriorment començares a adaptar-la al català. És cert, això? Quins re-

cords en guardes, d'aquella època en el Grup de Folk?

—És cert que jo vaig estar a Amèrica un any amb una beca. Allà vaig tenir l'oportunitat de conèixer el món de Pete Seeger. Però en realitat el que em va captivar més va ser el fet que un bon dia el meu cunyat, anteriorment a aquest viatge, em va regalar un disc que es deia «Balades de Pete Seeger». Al disc hi havia una cançó molt maca que parlava d'un colom. Allò em va impulsar a cantar.

Quant als records, t'haig de dir que era una època entranyable, duríssima. Amb el Grup de Folk ens hi jugàvem molt i no ens n'adonàvem. Feiem veritables bestieses que ara, amb el pas del temps, les trobo mancades de responsabilitat.

—I tot d'una, el canvi de públic: la mainada. Per què?

—Jo residia a Barcelona, i al pis de dalt vivia una família de 8 o 9 germans. Jo agafava una vella guitarra —de tant petita, semblava un ukelele— i anava a cantar-hi. Provava de cantar l'«Abiyoyo», i anar provant fins que els engresqués. Més tard, acabo el servei militar, i amb en Jordi Roura, que ara treballa al programa «Mainada» de Ràdio-4, fundem el grup Ara va de bo, l'any 1.971.

—Però ara tornaries a cantar per a la gent gran?

—Em fa por la gent gran. Porta

que, si ens ajuntem, hi ha sortida. Que no ens trobem en una situació de cul-de-sac, que no és l'absurd. Però el món m'espaventa, em fa tremolar. Les cançons són una sortida per a mi.

—Què pretens amb les teves cançons?

—Vull transmetre un missatge de solidaritat, d'unió. Vull unir, més que no pas separar, cosa difícil quan la gent va amb mala llet. Però jo crec que hi haurà supervivència. Que ens en sortirem. Gràcies a la cançó popular, a gent com els Ara va de bo, Pete Seeger, el meu pare, la meua mare, etc., ara encara continuo fent amb fe el que m'agrada. I diuen que el qui fa el que pot no està obligat a més.

—Xesco, vols afegir alguna cosa?

—Sí. M'agradaria acabar amb tres frases d'una gent que m'estimo molt: «Ens cal la nit per veure el cel», de Carles Cardó, prevere. «Pren-t'ho amb calma, però pren-t'ho», de Pete Seeger, i «Fer és la millor manera de dir», del poeta revolucionari José Martí.

Abans d'acomiar-nos, en Xesco m'explica que ara viu a Canet de Mar, al Maresme, on la seva dona, Montserrat —filla de l'Empordà—, exerceix de mestre. També em comenta que està preparant nou material per gravar i enregistrar, així, la seva llarga producció discogràfica. El seu nou treball, realitzat amb la casa AUVI, es recopilarà en una cinta que rebrà el nom de «Qui canta el seu cor eixampla».

En Xesco ha de marxar. A casa l'espera el seu fill, el petit Arnau. Ens saludem esperant retrobar-nos ben aviat. Jo, caminant pensiu, intento recordar si en algun moment he conegut algú amb un cor tan immens com el d'aquest joglar que parla amb un to obertament emotiu que fa retornar l'esperança a qui l'ha perduda....

Xevi Planas

28/5/82

molta mala llet. Prefereixo continuar amb els nens perquè són nobles i fan de bon estimar. De moment, no deixaria els nens. M'agradaria ser un flautista d'Hamelin.

—Pete Seeger és un home del qual parles molt sovint. Ha arrelat molt en tu la seva personalitat? Tu, que ets l'home del país que el coneixes millor, com el veus?

—És un home al qual li dec moltíssim. És un home molt trist i molt bo. Hi ha gent que quan el sent se li posa pell de gallina. És molt estrany. Darrera d'ell hi ha una visió molt interessant del món.

—A part de cantar, ets pedagog, però no exerceixes...

—Vaig acabar Pedagogia, però no exerceixo. Tot el que vaig aprendre —ben poc—, ara m'he adonat que em serveix molt més del que em pensava. De tota manera, l'ensenyament —com ara— estava molt malament quan jo estudiava. És en aquest sentit que estic d'acord amb allò que diu el meu pare: «A la universitat on s'aprèn més és als passadissos».

—Com entens la teva relació amb els infants? Ets un animador? Un pedagog? Un mestre amb guitarra?

—Jo voldria ser un animador. I ja és ben difícil. Quan estàs trist, haver de cantar el «Yupi-à»... M'agradaria fer veure als nanos